

Avelskommittén rapporterar...

Cocker Spanielklubbens Avelskommitté har härmed för avsikt att presentera en del av det avelsarbete som gjorts under 2020 samt under året registrerade hälsoresultat.

2020 blev, som nog ingen undgått att märka, ett annorlunda år för världen i stort. Covid-19-pandemin satte djupa spår även inom hundaveln. Vi fick uppleva en efterfrågan på valpar ofantligt större än vad som kunde tillgodoses och det fortsätter även in på detta år. Många av oss kan vittna om fulla väntelistor en lång tid framöver. Stängda gränser har gjort att vissa uppfödare inte kunnat göra de kombinationer man kanske från början tänkt sig och fått ta till alternativa lösningar. Att få sina avelsdjur utställda, mentalbeskrivna och ibland även

hälsotestade har inte alltid varit lätt.

Följande redovisade punkter är i huvudsak tagna från SKK:s Avelsdata (Ras - Sök/välj ras: cocker spaniel - Listor; Djur använda i avel; Inavelstrend; Statistik registrering). De sammanställningar som rör HD-index är däremot gjorda manuellt (dock fortfarande baserat på uppgifter från SKK:s Avelsdata). Avelskommittén har även valt att sist i rapporten inkludera statistik för de beskrivningar som gjorts av rasens mentalitet.

Registreringar

1184 cocker spaniels registrerades under 2020 och detta är 186 fler än 2019. Senast vi såg samma siffra var 2011. 27 st cockrar importerades, vilket är ett genomsnittligt antal - sett över tid. Här verkade således inte pandemin sätta alltför många käppar i hjulen för folk på jakt efter nytt blod.

Hälsa

- Höftledsdysplasi (HD) -

Totalt höftledsröntgades 303 cockrar under året, vilket är praktiskt taget samma som föregående år. Utfallet blev följande:

Grad	A	B	C	D	E
Antal	141	96	61	5	0
Procent	46,5	31,7	20,1	1,7	0

Jämfört med 2019 är samtliga siffror mer eller mindre de samma. Andelen HD-fel har ökat med 0,8 och ligger nu på **21,8 %**.

- HD-index kullar -

2020 var tredje året som *HD-index* fanns för cocker spaniel. Förhoppningen med detta index är att på sikt förbättra höftledsstatusen

på rasen. Ett värde på över 100 förväntas ge en förbättring av rasens snitt, medan ett värde under 100 förväntas ge en försämring.

Kullar tilldelas ett preliminärt HD-index baserat på medelvärdet av föräldrarnas indexvärde vid parningstillfället. 206 kullar

fick ett sådant index (ytterligare 20 kullar saknar index). Utfallet blev följande:

Preliminärt HD-index	70-79	80-89	90-99	100-109	110-119	119-129
Antal	1	33	74	68	26	4
Procent	0,5	16,0	35,9	33,0	12,6	1,9

Således kan man se att **47,6 %** hade ett index på 100 eller högre. Detta är en förbättring med 2,4 procentenheter jämfört

med föregående år. Medianvärdet för årets kullar ligger på 99 (+1 från 2019).

- Armbågsledsdysplasi (ED) -

Sextiotre cockrar har röntgats för ED under året; alla var *fria* (grad 0).

- Patellaluxation -

Sexton cockrar har undersökts för patellaluxation under året, hälften av dessa är av jakttyp. Två stycken fick diagnosen *patella*,

medialt grad 1; en fick *patella*, *lateralt grad 1* och resterande har fått *grad 0* (och är därmed friförklarade).

- Progressiv Retinal Atrofi (PRA-prcd) -

Fyrtiosju cockrar har DNA-testats för ögonsjukdomen PRA-prcd under året. Av dessa var 33 *fria* (A) och 14 *anlagsbärare* (B).

Utöver detta har även 537 st förklarats *fria genom arv* (hereditärt fri).

- Ögon - övrigt -

304 cockrar ögonlystes under året. Den absolut största delen, 239 st (78,6%), var *utan anmärkning*. Vanligaste defekten är *distichiasis* med 31 fall (10,2 %) följt av *artresia puncta lacrimalis* 8 st (2,6 %). *Partiell*

katarakt av olika slag hittades i 31 fall (10,2 %): elva av dessa bedömdes som ärftliga. Det fanns enstaka fall av diverse andra diagnoser, inklusive ett fall av PRA. Några hundar hade fler än en diagnos.

- Ögonlysning - statistik -

Det tunga jobbet med att gå igenom sex års ögonlysningsstatistik är nu avklarat. Precis som vi misstänkt visar siffrorna att antalet hundar som aldrig blivit lysta innan avelsdebut ökat sedan kravet togs bort 2008.

Mellan var fjärde och femte kull som registrerats (2018-2019) har en eller två föräldrar som aldrig genomgått ögonlysning. Detta är oroande.

- Ögonlysning - distichiasis -

Eftersom förekomsten av distichiasis tycks öka och diagnosen är samma oavsett om hunden har många eller få strån, har Avelskommitten kontaktat SSVO (Svenska Sällskapet för Veterinär Oftamologi) för att få ögonveterinärernas syn på diagnosen. Kanske borde diagnosen alltid graderas eller förtydligas? Det sker inte alltid i nuläget även om ECVO (European College of Veterinary Ophthalmologists) vill att det ska anges om håret skadar ögat.

Kontentan av svaret blev att det finns fog för att säga att det är distichiasis i sig som

skall avlas bort. För även om hunden X bara har strån som inte skadar ögat så är det inte säkert att dess avkommor bara kommer att få ”snäll” distichiasis utan det kan vara mer slumpmässigt hur det nedärvs. Felväxande ögonhår är alltså alltid en riskfaktor när det gäller ögonskador och därför finns det inget behov av att gradera antal eller liknande.

Vår Avelspolicy, att i vart fall inte para diagnos med diagnos, är alltså helt i linje med ovan. Och hundar som verkligen har problem bör inte alls användas.

- Familjär Nefropati (FN) & Renal Dysplasi (RD) -

Trettiosju cockrar har DNA-testats för njursjukdomen FN under året, 36 var *fria* (A) och 1 *anlagsbärare* (B). Utöver detta har 535 st förklarats *fria genom arv* (hereditärt fria). Under året har ett fall av **RD** konstaterats och publicerats på klubbens hemsida.

Om man väljer att titta på hur uppfödare valt att para under året (föräldradjurens genetiska status vid parningstillfället) och jämför med några föregående år framgår följande:

Föräldradjur		Kullar födda				
Kombinationer		2016	2017	2018	2019	2020
DNA-testad Fri (A)	DNA-testad Fri (A)	16	17	15	13	8
DNA-testad Fri (A)	Hereditärt Fri (H)	18	28	33	28	41
Hereditärt Fri (H)	Hereditärt Fri (H)	6	9	14	23	31
Hereditärt Fri (H)	DNA-testad Anlagsbärare (B)		1	1		
Okänt	DNA-testad Fri (A)	45	23	22	30	29
Okänt	Hereditärt Fri (H)	43	34	36	37	36
Okänt	Okänt	70	53	74	48	81

Antal kullar födda i kombination fri A x fri A, fri A x hereditärt fri, och hereditärt fri x hereditärt fri är 80 st, motsvarande antal för 2019 var 64 st så här går det framåt.

Antal kullar födda i kombination okänt x fri A och okänt x hereditärt fri är 65 st, samma nivå som tidigare år.

Antal kullar födda i kombination okänt x

okänt är i år hela 81 st, och här går det tyvärr åt helt fel håll från 2019 då det var 48 kullar.

Cockerklubben kan inte nog poängtera vikten av att minst ett av föräldradjuren ska ha känd fri genetisk status för FN, och på så sätt undvika att det föds sjuka individer.

Genetisk status	2016	2017	2018	2019	2020
FN Hereditärt fri (H)	285 (93,4%)	359 (98,1%)	397 (96,8%)	388 (98,0%)	468 (99,4%)
FN DNA-testad Fri (A)	19 (6,2%)	7 (1,9%)	11 (2,7%)	8 (2,0%)	3 (0,6%)
FN DNA-testad Anlagsbärare (B)	1 (0,3%)		2 (0,5%)		
FN DNA-testad Sjuk (C)					
FN, kliniskt undersökt Sjuk					
Totalt antal undersökta	305	366	410	396	471
Antal födda	979	781	995	961	1192

Antalet DNA-testade hundar har sjunkit år från år, för att nu vara nere på 0,6%. Många hundar är hereditärt fria i generationer bakåt, och SKK har signalerat att från och med generation fyra måste vi nu eventuellt

börja testa om våra avelsdjur. Därmed kommer förmodligen antalet DNA testade hundar att öka något. Dock är det endast **39,5%** som är hereditärt fria/DNA testade fria A av det totala antalet födda 2020.

Avelsstruktur

- Inavelsökning -

Inaveln i den svenska populationen ökade med 1,5 % under 2020 vilket är -0,6 jämfört

med 2019. Återigen påpekas att värdet ej bör överstiga 2,5 %.

- Fördelning parningar -

Av de 226 kullar som fram till 2021-04-11 registrerats med födelseår 2020 har 93,8 % en inavelsgrad på mellan 0 och 6,25 %, vilket är inom det intervall som Svenska Kennelklubben och därmed också Cocker

Spanielklubben rekommenderar. 5,8 % återfinns i nästa intervall med en inavelsgrad på 6,26 - 12,49 %. En kull (0,6 %) ligger i intervallet 12,50 - 24,99 %.

- Ålder första valpkull -

Fyrtionio hanar fick sin första kull under året och för tikar var motsvarande siffra 108. Av hanarna var 7 st 13-18 månader; 5 st 19-24 månader; 21 st 2-3 år; 14 st 4-6 år och 2 st 7 år eller äldre vid avelsdebuten. För

tikarna gällde att ingen var under 18 månader eller över sju år. Den vanligaste avelsdebutåldern för tik fortsätter att vara 2-3 år (74 st), följt av 25 st 4-6 år och sist 9 st 19-24 månader.

- Hanhundsanvändning -

226 kullar har fram till 2021-05-10 registrerats med födelseår 2020. Dessa har 118 olika hanar och 216 olika tikar som föräldrar. De hanar med fyra kullar eller fler var:

Namn	Ursprung	% av kullar	% av valpar	Antal kullar	Antal valpar
		2020	2020	2020 (totalt)	2020 (totalt)
Odysseus de l'Orme A Lieue	FR	3,5	3,6	8 (10)	43 (53)
Travis Wood Wind	NO	3,1	3,2	7 (15)	38 (76)
Merry Cocktails Creme Fraiche	SE	2,2	3,0	5 (7)	36 (50)
Napoleon of Merrily	FR	2,2	2,8	5 (10)	33 (65)
Manaca's Ideas for Life	SE	2,2	2,3	5 (20)	28 (100)
Line Sam Amusing Albert	SE	2,2	2,1	5 (8)	25 (40)
Art-Wave's Diggers Speedwell	SE	1,8	2,2	4 (11)	26 (65)
Craigdean Ollison	GB	1,8	1,8	4 (14)	22 (68)
Della Fiumana Hot Stuff	HR	1,8	1,7	4 (11)	20 (58)
Merry Cocktails Moray	SE	1,8	1,7	4 (31)	20 (157)
Line Sam Zmashing Zvante	SE	1,8	1,6	4 (9)	19 (48)
Liljebloomman's Lotus	SE	1,8	1,3	4 (5)	15 (19)
Coxica's King of the Night	SE	1,8	1,2	4 (12)	14 (54)

Trenden med stora kullar fortsatte även i år, då genomsnittet för antal registrerade valpar per kull låg på 5,3 (-0,1).

Mentalitet

I dagsläget finns två sätt att beskriva hundars mentalitet: *Mentalbeskrivning Hund* (MH) och *Beteende- och Personlighetsbeskrivning Hund* (BPH). Tre cocker spaniels har genomfört MH under året, medan 38 stycken har genomfört BPH. I ett av fallen har beskrivningen avbrutits. Cocker Spanielklubben förordar BPH som beskrivningsmetod. Vi har nu nått vårt första mål: 200 beskrivna cockrar! Här följer en kort sammanfattning av vad man kan se hittills.

Vi lever inte riktigt upp till hur rasen ska vara, så som den beskrivs i rasstandard

och RAS. Rasen är bra, men kan bli bättre. Cockerarna är trygga men bara "ganska glada" i främmande människor, blir inte arga under hot, har lite sociala rädslor, är skottfasta och har högt lekintresse.

Fem hundar har avbrutit, vilket är lågt jämfört med andra raser. Ingen har fått fördjupad genomgång. Det går dock att ställa sig frågan om de beskrivna hundarna kan anses representera rasen som helhet. Förhoppningsvis kan vi få en säkrare uppfattning efter nästa mål: 500 beskrivna cockrar!